

4. Романченко І. С., Свида І. Ю. Міжвідомча взаємодія як показник службово-бойової діяльності сил безпеки та оборони. Збірник наукових праць Центру військово-стратегічних досліджень Національного університету оборони України. 2023. № 1 (77). С. 14–22.

5. Директива з планування комплексних операцій командування союзних сил (COPD). Проміжна версія V2.0. НАТО SHAPE. Монс: НАТО, 2013. 261 с. URL: https://www.act.nato.int/application/pdf/copd_v2.pdf (дата звернення: 30.03.2026).

6. Союзна доктрина проведення операцій: АJP-3. Ред. Ф. Вер. 1. Офіс стандартизації НАТО. Брюссель: НАТО, 2019. 198 с. URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_172948.htm (дата звернення: 30.03.2026).

7. Криволапчук В. О. Організаційна культура правоохоронних органів у ефективності міжвідомчої взаємодії. Право і суспільство. 2021. № 6. С. 204–211.

САХНЕВИЧ БОРИС ВАЛЕРІЙОВИЧ

кандидат економічних наук, заступник начальника кафедри бойового та логістичного забезпечення, Київського інституту Національної гвардії України

ШАХІВЕЦЬ Є.В.,

курсант 1 відділення 114 навчальної групи, факультету забезпечення державної безпеки, Київського інституту Національної гвардії України

МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ ГВАРДІЙЦІВ У ВОГНІ ВІЙНИ

Війна, з якою ми зіткнулися, – це не лише протистояння зброї, а й випробування людського духу на злам. Повномасштабна агресія оголила критичну проблему: як зберегти боєздатність підрозділів під час тривалих і надвиснажливих боїв. Сьогодні морально-психологічна стійкість – це не просто термін із підручника. Це те, що визначає, чи виконає борець завдання, чи збереже він свою особистість і чи зможе повернутися до нормального життя після перемоги. Для Національної гвардії України, чії підрозділи працюють як «на нулі», так і в тиловому забезпеченні, це питання є життєво важливим.

1. З чого складається наша стійкість?

Ми розглядаємо стійкість не як статичну рису, а як живу систему, що тримається на чотирьох «китах»:

- Мотивація: Глибоке розуміння, за що ми боремося. Це духовний хребет воїна.

- Воля: Здатність керувати страхом і втомою. Вона гартується роками, але проявляється лише в бою.

- Розум (когнітивний аспект): Вміння тверезо мислити посеред хаосу й не піддаватися паніці.

- Дія: Готовність професійно виконувати свою роботу в найважчих умовах.

Пам'ятаймо: стійкість – це не константа. Вона залежить від усього: від типу нервової системи бійця до того, наскільки якісною є його екіпіровка та наскільки він довіряє своєму командирі.

2. Виклики сучасної війни.

Сьогоднішній бойовий досвід НГУ є унікальним і водночас надзвичайно важким. Наші бійці стикаються з факторами, які буквально «випалюють» психіку:

- Постійна загроза від дронів та артилерії, що діє 24/7.

- Втрата побратимів – найважчий удар по відчуттю безпеки.

- Відсутність ротацій та фізичне виснаження.

- Інформаційні атаки ворога, що б'ють по сумнівах.

За нашими даними, до 25% учасників боїв мають ознаки клінічних психічних порушень. Це та реальність, з якою ми працюємо вже зараз.

3. Лідерство та братерство

Досвід підтверджує: там, де є Справжній Командир, підрозділ стоїть до кінця. Командир сьогодні – це не просто «начальник», а психологічний лідер, який відчуває стан кожного бійця і веде за собою власним прикладом.

Проте не менш важливим є бойове братерство. Це реальний захисний механізм. Коли борець відчуває плече товариша, його стресостійкість зростає в рази. Згуртований колектив здатний витримати навіть те, що здається неможливим

4. Як ми змінюємо систему допомоги.

Система психологічного забезпечення НГУ переходить на нові рейки. Ми не просто «проводимо бесіди», ми впроваджуємо комплексний підхід:

- Спеціальна підготовка до стресу ще до виходу на позиції.
- Постійний моніторинг стану бійців.
- Кризова допомога та сучасна реабілітація.

Ми активно використовуємо досвід партнерів із НАТО та сучасні методи, як-от когнітивно-поведінкову терапію та EMDR. Більш того, ми залуцаємо цифрові технології: від VR-тренажерів бойового стресу до мобільних додатків для самопомоги.

5. Пріоритети на майбутнє.

Щоб бути ефективними, ми маємо зосередитись на таких кроках:

- Навчити командирів: Психологічна грамотність офіцера має стати частиною бойової підготовки.
- Ротації: Відпочинок – це не розкіш, а службова необхідність для збереження боєздатності.
- Цифровізація: Телемедицина має бути доступною навіть на передовій.
- Системна реабілітація: Шлях від евакуації до повернення в суспільство має бути безперервним.

На завершення скажу: стійкість не є вродженою. Це те, що ми разом будемо, підтримуємо і захищаємо. Це спільна відповідальність держави, командирів і кожного солдата. Наш обов'язок – зробити все, щоб український захисник повернувся з війни не лише з Перемогою, а й зі збереженою гідністю та здоровою психікою.

СОРОКІН ВАДИМ МИКОЛАЙОВИЧ

здобувач вищої освіти (першого) бакалаврського рівня факультету забезпечення державної безпеки Київського інституту Національної гвардії України

ПЕЛАГЕША ОЛЕКСАНДР ГРИГОРОВИЧ

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри правового забезпечення та правоохоронної діяльності Київського інституту Національної гвардії України

ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ПРОТИДІІ ГІБРИДНИМ ЗАГРОЗАМ І ТЕРОРИЗМУ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДОСВІДУ В ДІЯЛЬНІСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Процес імплементації європейських стандартів у діяльність Національної гвардії України (далі – НГУ) не повинен обмежуватися лише декларативним прийняттям західних цінностей, він вимагає глибокої трансформації нормативно-правового поля, організаційної структури та тактики дій підрозділів. Аналіз «Стратегічного компасу безпеки та оборони» ЄС дозволяє